

Št. 20.

Ljubljana, 16. vinotoka 1891.

XXXI. leto.

Vsebina: Jakob Dimnik: Deželna učiteljska konferencija. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Književnost. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Deželna učiteljska konferencija.

VIII.

Tretje glavno zborovanje.

Živahno in zanimivo, kakor prvi dve zborovanji, bilo je tudi tretje zborovanje, ki se je vršilo v četrtek 3. kimovca dopoldne ob navzočnosti preblagorodnega gospoda deželnega predsednika barona Winklerja in zastopnikov vis. deželnega šolskega sveta.

Ko je g. zapisnikar Petrovec prečital zapisnik drugega glavnega zborovanja, nastopi g. okrajni šolski nadzornik Gabršek ter poroča „o ponavljalnih šolah in učnih razmerah v njih“. V jasnem, vsestransko premišljenem govoru sega nazaj v leto 1873., ko je dobil veljavo zakon o napravljanji, vzdrževanju in obiskovanji javnih ljudskih šol. Po njem traja šolska dolžnost od spolnenega 6. do spolnenega 12. leta, v mestih in trgih s tri- in večrazrednicami do 14. leta. Ta doba šolanja se sme tudi skrajšati, ako

to krajevne razmere zahtevajo in okrajno šolsko oblastvo v to privoli, oziroma ako so se otroci šolskih predmetov popolnoma naučili. Posledica te olajšave je bil zakon z dné 28. svečana 1874 o napravi ponavljalnih šol na Kranjskem. Te šole naj bi nadomestile, kar mladina izgubi v vsakdanji šoli vsled skrčenja šolske dolžnosti. Vsled tega se je pomén in namen stari ponavljalni šoli zelo spremenil. Učna uprava pa ni spravila v sklad določil o ponavljalni šoli z osnovo ljudske šole in z občno šolsko dolžnostjo, 17 let so že te uredbe v veljavi; časa je torej bilo dovolj priti do spoznanja, ali ponavljalne šole vspevajo ali ne.

L. 1873. je bil zakon sklenen in načrt brez debate sprejet in na najvišjem mestu potrjen. Naslonil se je na staro ponavljalno šolo, ki je vspevala, kar se pa o današnji ne more reči. V tej je mnogo več učnih predmetov, nego v stari. Treba je na praktične potrebe kmetijskega stanja

ozir jemati. Ves učni stroj se je predru- gačil in doseči se mora več. Ponavljalna šola, kakeršna je danes, ne doseza zaže- ljenega uspeha. Pogled v sosedne dežele nas uveri, da je v tem oziru drugod bolje; slabeje nego na Kranjskem je le v Bu- kovini, Galiciji in Dalmaciji; vendar so v Galiciji poleg 6 letne šolske dolžnosti tri leta ponavljalni šoli odmenena. Vzgledno uravnavo ponavljalne šole ima Goriška. Učni načrt je sestavil deželni šolski nad- zornik pl. Klodič. Ta uzor je priporočati v posnemo pri spremembi učnega načrta za ponavljalne šole, pri tem je pa važno v poštrev vzeti, koliko more vsakdanja ljudska šola doseči, da se to potem po- navlja. Težko pa je določiti učni krog, ker so uspehi vsakdanje šole toli različni, in se učni smoter pri obstoječih neugodnih razmerah šolskega obiskovanja ne doseže. Neprilike, s katerimi se je bojevati, so raz- lične. Nekateri otroci vstopajo v vsakdanjo šolo šele s 7. ali 8. letom, a z 12. že iz- stopajo. Vsi ti otroci pridejo potem brez razložka v ponavljalno šolo in le-ta ne more uspevati, ker so obiskujoči jo otroci zelo različnega predznanja, često celo taki, ki ljudske šole sploh nikdar videli niso. Kako bi torej bilo mogoče, po jednotnem načrtu tako mešanico poučevati? Zakon je dober sam ob sebi, nadaljuje govornik, da bi se le prav izvršiti dal. Ponavljalna šola se more le obdržati, ako se redna hoja v šolo more doseči. Glavno vpra- šanje je, kdaj smejo otroci izstopiti iz vsak- danje šole? Nekateri niso dosegli učnega smotra, dasi so ves predpisani čas v šolo hodili. Kaj je z istimi storiti, ki so pozneje začeli šolati se? Kaj je z otroci, ki obis- kujejo ljudsko šolo v trgih in mestih, a jih ne veže 8 letna šolska dolžnost? Kaj je z učenci, ki so z uspehom dokončali 6 letno šolsko dobo?

Težavna in važna je torej naloga po- navljalne šole. Obilici nedostatkov bi se v okom prišlo najbolje z 8 letno šolsko dolžnostjo, kar se utegne prej ali slej tudi zgoditi. Šele potem se bode več doseglo

kakor sedaj, in naj bi se tudi uvedle kake olajšave. Vse učiteljstvo čuti to ter toži, da je dela dosti, uspeha pa nič. Treba torej kaj korenitega ukreniti, kar pa je težavno, zato tudi ni pričakovati, da bi se dotični zakon kmalu predružačil. Izdala naj bi se izvršitvena določila, po katerih se uredi izstop iz vsakdanje šole; potem je šele možno govoriti o učnem načrtu.

Da je možno uspešno izvrševati zakon z dné 27. mal. travna 1874. l., naj se do- loči:

1.) Otroci, ki so bili v 7. ali 8. letu oproščeni šolskega obiskovanja, naj hodijo tudi v 13. ali 14. letu svoje starosti v vsakdanjo šolo.

2.) Otroci, ki so ljudsko šolo obisko- vali 6 let, a niso dosegli učnega smotra, obiskujejo naj vsakdanjo šolo tudi v 13. in 14. letu in to v onem razredu oziroma oddelku vsakdanje šole, za katerega so sposobni in sicer le ob gotovo določenih dneh.

3.) Isto naj velja za mesta in trge, ako otroci ne hodijo v kako drugo višjo ali istovrstno šolo.

Ponavljalne šole za otroke z dežele, ki hodijo v mesto v šolo, naj se izpremené kolikor moči v kmetijske tečaje.

4.) Izpustnice se dajo le koncem šol- skega leta in to onim otrokom, ki so po- navljalno šolo res redno obiskovali.

5.) Deželna šolska oblast izdá naj gledé takih ponavljalnih šol izvršitvena določila.

V splošni razpravi da g. prvomestnik besedo g. Jeršetu, ki pravi, da je po- ročevalec dobro opisal stanje ponavljalne šole in stavil razne predloge, s katerimi pa se ne strinja. Do šol v trebanjskem okraji ima mnogo otrok čez uro hodá. Takih ní siliti v šolo, braniti jim poset nauka bi bilo v protislovji z načeli o ljud- skem izobraženji. Verskega pouka se mo- rajo udeleževati. Pri tej priliki si prisva- jajo nekoliko elementarnih vednostij in prihajajo po dvakrat na teden v vsak- danjo šolo.

Kaj začeti s temi, ki izpolnijo 12. leto? Kam jih uvrstiti pri vstopu v ponavljalnico? Osnovalo bi se mnogo oddelkov. Pouk bi bil težaven, nemogoč osobito na jednorazrednicah. S katerim oddelkom naj bi se učitelj pečal? Niti železen učitelj ne bi bil kos taki nalogi. Sredstev za uredbo potrebne nadaljevanja šolskega izobraženja govornik ne more navesti, sedanje razmere tega ne dopuščajo. Le na večrazrednicah, kjer so učenci dovolj poučeni, naj se ti združijo v ponavljalnici pod jednim učiteljem. Nesposobni ali naj odpadejo, ali naj se uvrsté v oni oddelek vsakdanje šole, v kateri bi morali hoditi, ko bi njihova šolska dolžnost še dalje trajala.

Gospod Šetina popolnjuje poročevalčev govor s podrobnimi podatki ter navaja tudi novih vzrokov, zbog katerih ponavljalna šola ne uspeva. Največ sitnostij dela ponavljalni šoli to, da prihajajo v to šolo otroci, ki niso zadostili šolski svoji dolžnosti. Taki učenci silijo naj se v vsakdanjo šolo.

Poročevalec g. Gabršek pravi, da je z razprave videti, da smo jedini, torej nima kaj dodajati. Pritrditi pa mora gledé pouka v oddelkih g. Jeršetu, ki se sicer vjema z njegovimi nasveti.

V specijalni debati so se oglasili gg. Šuman, Senekovič, Levec, Gregorin, Belè, Linhart, Zupančič, Zarnik in Lapajne, nasvetujoč z večine nebstvene stilistiške izpremembe, na kar so se vsi predlogi poročevalčevi vsprejeli soglasno.

Druga točka dnevnega reda je bilo poročilo g. Žumra „o spremembi učnega navodila (Lehrgang) za pouk o drugem deželnem jeziku“.

Gospod poročevalec poroča: Razpis deželnega šolskega sveta od dné 5. svečana 1887 št. 656 določuje: An allen drei- und mehrclassigen Volksschulen mit slovenischer Unterrichtssprache in Krain ausserhalb Laibachs, an welchen die deutsche Sprache bisher als obligater Gegenstand gelehrt wird, hat die Ertheilung des Un-

terrichtes im Deutschen als obligaten Lehrgegenstandes vom Schuljahre 1887/8 angefangen mit dem dritten Schuljahre zu beginnen und beim Unterrichte in derselben die deutsche Sprache als Unterrichtssprache nach Massgabe der Auffassung und des Fortschrittes der Schüler platzzugreifen.

Ta razpis je način poučevanja v nemškem jeziku na slovenskih ljudskih šolah bistveno preuredil. Najvažnejša preuredba je določilo, da se ta pouk prične v tretjem šolskem letu in ne več v prvem. Vsled tega določila se je tudi metodično obravnavanje tega predmeta bistveno spremenilo in prva posledica tega določila je bila preuredba učnih načrtov od 19. grudna 1874. l., kateri potrebi je deželni šolski svet ustregel z novimi učnimi načrti, ki so se objavili z razpisom v. deželnega šolskega sveta od dné 1. kimovca 1888 št. 1836. Ta razpis ima za posamezne predmete pojasnila. Glede pouka v drugem deželnem jeziku določuje: Für drei- und mehrclassige Volksschulen, an welchen obligater Unterricht in der zweiten Landessprache (also an slovenischen in der deutschen) ertheilt wird, wurde der Grundsatz angenommen, dass dieser Unterricht erst vom dritten Schuljahre an, resp. an vier- und mehrclassigen Schulen von der dritten Classe an ertheilt werde. Andreiclassigen Schulen, an welchen in der I. und II. Classe der Halbtagsunterricht eingeführt ist, wurde bei der geringen Aussicht des Erfolges von dem obligaten deutschen Unterrichte abgesehen.

Der Unterricht in der zweiten Landessprache soll ein möglichst praktischer sein. Der Schüler soll sich einen thunlichst grossen Wort- und Phrasenvorath erwerben, um sich in derselben nach Bedarf verständigen zu können. Die grammatische Schulung findet schon in der Muttersprache statt, daher ist nur das Nothwendigste aus der Theorie zu behandeln, dagegen sind fleißig

Sprach- und Memorierübungen vorzunehmen.

Ker se torej na podstavi teh razpisov gledé pouka v drugem deželnem jeziku novi učni načrti od starih bistveno razločujejo, nastala je potreba, da se tudi učno navodilo od dné 19. sušca 1879. l. št.

119
d. š. sv. v tem zmislu prenaredi. V to svrhu se je pred vsem na to ozirati, koliko časa je bilo za ta pouk določenega v starih učnih načrtih in koliko ga določujejo novi načrti. Za štirirazrednice je to razmerje tako-le: Učni jezik pri osemletnem šolskem obiskovanji t. j. od 8 šolskih let skupaj 32, drugi deželni jezik 43 tedenskih ur (stari načrt); učni jezik 37, drugi deželni jezik 30 tedenskih ur (novi načrt). Slično je razmerje pri petrazrednicah. Učni jezik je torej 5 tedenskih ur, pridobil, drugi deželni jezik pa zaradi tega, ker se je nazaj pomaknil na tretje šolsko leto, 13 tedenskih ur zgubil (pri petrazrednicah 11 ur). Ta razlika je po svoji vrednosti sicer iz tega vzroka manjša, ker imajo otroci, kadar se prične pouk v drugem deželnem jeziku, v maternem jeziku že dobro podlago in ta pouk laže umevajo in hitreje v njem napredujejo.

Vender pa je treba smoter tega pouka določiti v zmislu navedenih razpisov in učno tvarino, ki je za ta pouk v učnem navodilu od 19. sušca 1879. l. določena za I., II. in III. šolsko leto, primerno skrajšati na III. šolsko leto.

Gledé smotra je treba posebno prenarediti določilo učnega navodila od 19. sušca 1879. l., „die Schüler zu befähigen, die deutsche Sprache als Umgangssprache in Wort und Schrift zu gebrauchen“. Ta smoter se je še poprej, ko je bil nemški jezik v višjih stopinjah učni jezik, le z zelo nadarjenimi in s takimi otroci mogel doseči, kateri so nemški jezik tudi v domači hiši rabili kot občevalni jezik. Razven tega določuje razpis v. deželnega šolskega sveta od 18. kimovca 1888. l. št. 1836 kot smoter, „um sich in derselben nach Bedarf

verständigen zu können“. Torej je že učna uprava sama smoter novi uredbi primerno prenairedila.

Na tej postavi g. poročevalec predlaga: 1) Učni smoter za pouk v nemščini na slovenskih ljudskih šolah kranjskih je: učence usposobiti za vstop v srednjo šolo, nadalje po potrebi v nemškem jeziku sporazumeti se in jim dati podlago za nadaljno izobraženje v tem jeziku za potrebe v življenji.

2.) Tvarina, ki je v sedanjem učnem navodilu določena za prvo, drugo ali tretje šolsko leto, naj se primerno z ozirom na premeneni pouk skrči v tvarino za tretje šolsko leto, v katerem se mladina začne učiti nemščine.

3. Ta učna tvarina velja tudi za obli-gatni pouk v slovenskem jeziku na nemških ljudskih šolah s potrebnimi v jeziku ležečimi spremembami.

Gosp. Thuma pritruje, da po sedanjí uredbi nikakor ni mogoče doseči povoljnih uspehov, k večjemu to, da se otroci navadijo dobro čitati in pisati. Izstopivši niso dosti več zmožni. V dosego večjih uspehov naj se torej poprej začne s poukom v nemščini. V to svrhu priporoča zadnje četrletje v drugem šolskem letu (t. j. v drugem razredu).

Gosp. Šetina ugovarja, da bi šli s takim priporočilom zopet nazaj, saj še itak ne dostaje časa za slovenščino, kar mora poudarjati iz lastne skušnje. Pridobitve národne ne smemo odklanjati. Izobražba v materinščini gre naprej, drugo po okoliščinah, ako je prilika.

Gosp. Letnar predlaga, da bi se z ozirom na to, da se predpisana tvarina težko prebavi, za slučaj, da je učitelj vso tvarino iz učnega jezika v drugem razredu pred koncem šolskega leta že priučil, učitelju na prosto voljo dalo, da že v tem razredu začne z nemščino. Temu predlogu se pridruži tudi g. Thuma.

Gosp. dr. Romih brani predloge poročevalca. Gosp. poročevalec kaže na popolno

pomanjkanje primernih nemških slovníc, po katerih bi se po novi uredbi mogel učni smoter doseči in trdi, da se dá pri normalnih razmerah smoter doseči. Po sklepu odborovem vzdržuje svoje predloge in ne more priporočati kake spremembe sedanjih določeb.

Tudi gosp. Ravnikar se protivi spreminjevalnemu predlogu, ker zadnja dva meseca sta odmenjena ponavljanju, ki je mati vsemu pouku in napredku.

Gosp. Abram odsvetuje odločno tako spremembo, rekoč, da bi bila povod „lovu za nemške zasluge“.

Na priporočilo gosp. Šetine sklene se splošna razprava, a njegov nasvèt, naj se o predlogih glasuje po imenih, se proti 5 glasom zavrže.

Za predlog gosp. Thume, oziroma gosp. Letnarja je glasovalo 5 članov.

Potem začne gosp. poročevalec čitati nadrobno navodilo za pouk v nemščini. Ker pa obilice tvarine zborovalci ne morejo s potrebno pozornostjo presojevati, nasvetujeta gg. Belè in Lapajne, naj se vse čitanje opusti, čemur pa gosp. deželni predsednik ne pritrdi, ker treba vender poznati stvar, o kateri se sklepa. Poročevalec nadaljuje, a naglašá samo spremembe, da se razprava zaradi pomanjkanja časa okrajša in da je bolj pregledna. Pri računstvu priporoča na korist nemščini porabo tehničnih izrazov pri vporabnih računskih nalogah.

Gosp. Koncilijsa ni za to, na deželi so itak velike težave z računstvom, zato naj se ta opazka iz predloga izbriše, sicer bi gg. nadzorniki tudi to znanje zahtevali.

Na to se vname živahna debata o šolskih knjigah, namenjenih za pouk v nemščini. Gosp. Šetina in gosp. prof. Levec naglašata, da učne knjige niso v nikakem soglasji z učnim črtežem in gosp. prof. Levec stavi dodatni predlog, naj se naprosi deželni šolski svèt, da preskrbi čim prej mogoče potrebne učne knjige za pouk v nemškem jeziku; dotične knjige iz šolsko-knjižne zaloge na Dunaji so po osnovi in

metodi že popolnoma zastarele, zato je skrajni čas, da se nove preskrbe. Predlog je bil soglasno sprejet.

Gosp. Gabršek želi, da se, kakor za pouk nemškega jezika, spremeni tudi učno navodilo za vse druge predmete tako, kakor je potrebam primerno, dotlej pa se z denšnjim predlogom počaka.

Gosp. prof. Levec ne podpira tega nasveta, ker bi se izdava popolnega navodila morda 3 leta zakasnila. Navodilo za nemščino je nujno potrebno, naj se to takoj sestavi. Nekdanji Pirkerjev načrt naj se v ostalem prej ko prej prenaredi in objavi.

Pri glasovanji sprejme se predlog gosp. prof. Levca soglasno in isto tako gosp. Gabrška predlog, ki se po nasvetu gosp. prof. Levca spremeni tako, da se naj sprejme učno navodilo za nemški jezik, kakor ga predlaga odbor; gledé učnega navodila za vse druge predmete pa naj se naprosi deželni šolski svèt, da ga določi in izda čim prej mogoče.

Zaradi pozne ure zaključí predsednik dopoludansko sejo in določi četrto glavno zborovanje na 3. uro popoldne.

Koncem seje stavljeni nasvet, naj bi se učiteljski konferenciji dovolilo še četrty dan zborovati, ni dobil potrdila.

G. Senekovič pravi, da bode popoldanska obravnava ostale tvarine še pokazala, da li bode potrebno za jeden dan zborovanje raztegniti ali ne, in to je obveljalo.

IX.

„Pri fotografu“.

Že na „predvečer“ sklenili so zbrani delegatje in nadzorniki na predlog gosp. Žumra, da se dadó skupno fotografirati, da bi imeli tudi v tem oziru lep spomin na deželno učiteljsko konferencijo. Gosp. Žumer storil jo potem potrebne korake pri fotografu in koncem 3. glavnega zborovanja opomni vse zborovalce, da bode fotograf pripravljen ob jedni uri popoldne ter vabi vse, da se snidejo ob določeni uri v ta namen „pri Slonu“. Radostno so se odzvali vsi gg. delegatje in nadzorniki

temu vabilu, kojemu se je pridružil tudi deželni šolski nadzornik, g. Josip Šuman, kar je vse zborovalce pristrčno veselilo. Gotovo bode vsakemu ta slika blag spomin, ki ga bode čestokrat spominjal na važne dneve deželne učiteljske konferencije.

X.

Četrto glavno zborovanje.

Ker obsežni zapisnik prejšnje seje še ni gotov, prestopi se takoj k razpravi zadnje točke dnevnega reda in sicer poroča g. nadzornik Bezlaj „o uradnih spisih“ in o njih potrebni spremembi. Opirajoč se na vsakdanje izkušnje in primerjajoč obrazce za uradne zapisnike, kakršni so v rabi pri sosednih učiteljih, popravil je, dogovorivši se z drugimi tovariši, vse predpisane uradne obrazce. Prenaredbam je odbor pritrdil, kar bodeta izvestno tudi konferencija in vis. deželni šolski svet storila. Najpomankljivejša je dosedanja sestava

1.) „šolske matrike“, ker se pogrešajo o nji predelci za natančne statistične podatke, katere potrebujejo šolski nadzorniki za svoja izvestja. V stari matriki se je moralo toliko posebnih napominov v predalcu „opomba“ vpisovati, da je bilo težavno, potrebno tvarino izbirati in razvrstiti v zanesljivih sestavah! zato je bilo gledati na to, da se za vsako statistično vprašanje osnuje poseben predalec.

Poročevalec potem vse te predelce in spremembe našteva.

Gospod Linhart želi v formalnem oziru za vsak slučaj posebnega glasovanja. Gospod prof. Levce govori o zgodovini nameravane prenaredbe, za katero je že pred tremi leti v to svrho sklicana enketa svoja posvetovanja imela. Elaborat, kakršen je sedaj določen, je bil po odboru ne bistveno spremenjen. Razprava je torej le informativna, zato misli govornik, da bi se samo spremembe naznanile, vse drugo pa odobrilo.

Gospod prof. Linhart želi, da bi vsak delegat po jeden vzorec novih tiskovin imel v rokah, ako se hoče, da se zbor o njih posvetuje in sklepa. Tej zahtevi za zdaj ni bilo mogoče zadostiti, ker je odbor samo v rokopisu priredil vzorce. Po treh nasvetih o glasovanji se vsprejme gosp. Levca predlog z veliko večino.

Drugi uradni spisi: 2.) razrednica, 3.) tednik, 4.) izkaz zamud, 5.) popis knjižnice, 6.) zapisnik izposojenih knjig, 7.) zapisnik knjig ubožnim učencem razdeljenih, 8.) inventar o učnih knjigah za ubožne, 9.) šolski vestnik (kronika), 10.) šolska naznanila, 11.) odhodnica, 12.) izpustnica, 13.) glavni inventar, 14.) opravljeni (vložni) zapisnik — imajo se v prihodnje po nasvetih poročevalčevih in priporočilu stalnega odbora uravnati, kar deželna konferencija soglasno vsprejme.

Zastran šolskega vestnika (kronike) je bilo povedano, da je za zgodbino vsake šole jako važna; zato bi bilo vanjo vpisovati vse, kar se tiče postanka, razvoja in vseh drugih s šolo v zvezi stoječih razmer. Do zdaj se učiteljstvo ni ravnilo po jednotnih načelih. Štajerske šole imajo to stvar lepo urejeno in g. poročevalec prečita razpis deželnega šolskega sveta v Gradci, zadevajoč spisovanje šolske kronike. Po štajerskem vzoru naj se tudi uravnajo „šolska naznanila“, namreč na drugo stran lista naj se tiskajo posamični paragrafi iz šolskih zakonov, po katerih se imajo roditelji ravnati, tako n. pr. § 22. zakona z dné 22. mal. travna 1873., § 3. in 4. iz šolskega in učnega reda z dné 20. mal. travna 1870, § 29. zakona z dné 29. mal. travna 1873 in več drugih. Naglašalo se je tudi, da bi kazenska naznanila dostavljali c. kr. okrajni a ne krajni šolski svéti.

Ker v mnogih krajih učitelji opravljajo vse pisarije mesto krajnega šolskega sveta, zato se smatra želja voditeljev za opr-

vičeno, da bi se jim za taka dela priznala primerna nagrada.

Po končanih razpravah oficijelnega vsporeda deželne konferencije so prišli na vrsto posamični nasveti gg. delegatov, katerim je tudi odbor dal svojo pritrditev. Ti so:

1.) Gospod Stiasny je razkladal koristi pokončne (strme) pisave in se sklicuje na zdravniške izpovedbe in na svoje poskuse. G. poročevalec poudarja, da je pri tej pisavi glavna stvar držanje telesa. Korenita razprava je zadovoljila konferencijo popolnoma in je le-ta sprejela soglasno nasvet: Visoki dež. šol. svet naj priporoča vpeljavo pokončne pisave v šolah.

2.) Gospod Ribnikar predlaga, da se nastavi v vsakem šolskem okraji pomožen potovalni učitelj za začasno izpraznena mesta in eventuelno za oskrbovanje ekskurendnega pouka. — Sprejeto.

3.) Gospod Ribnikar: Pisma, ki se tičejo osebe učiteljeve, naj višja šolska oblastva direktno v zaprtem kuvertu dostavljajo. — Sprejeto.

4.) Gosp. P. Kavčič predlaga prošnjo, da je dovoljevati učiteljem v slučajih potrebe preduime.

Gosp. prof. Levec podpira predlog ter jemlje v spomin, da so mestni učitelji ljubljanski imeli to pravico, ko je mestna uprava neposredno iz svoje blagajnice dajala plačo učiteljem. Zdaj dobivajo plačo iz deželnega šolskega zaklada in vsled pogodbe z mestom je ostala ljubljanskim učiteljem pravica do preduim. Podere naj se torej stena, ki loči učitelje iz mesta in z dežele ter naj bodo vsi enakih pravic deležni. — Sprejeto.

5.) Gosp. P. Kavčič: Deželna konferencija skleni, da se primernim pótém izposlujejo znižani tarifi za učitelje, kakeršni veljajo za državne uradnike, ako se vozijo po državnih železnicah. — Sprejeto.

6.) Gosp. dr. Romih in 36 tovarišev: „Deželna učiteljska konferencija izjavlja, da je javna višja dekliška šola s sloven-

skim učnim jezikom v Ljubljani nujno potrebna“. Konferencija je sprejela ta predlog s 37 glasovi in sicer z naudušnimi živio-klici.

7. Gosp. Škrbinec: Gledé na skromno plačo učiteljev sklene naj konferencija na merodajnem mestu prositi, da se vsem učiteljem prizna prosto stanovanje ali primerna odškodnina. — Sprejeto.

8. Gosp. ravnatelj Senekovič nasvetuje, naj deželni šolski svet objavlja vse izišle veljavne in v bodoče izdane šolske zakone in naredbe v posebnih zvezkih, kakor je to v navadi na Štajerskem, ki imajo do sedaj že 22 zvezkov. To izdavo bi bili primorani kupovati krajni šolski sveti za se in za šolska voditeljstva. — Sprejeto.

9. Gosp. Papler: Vsem učiteljem in učiteljicam naj se v pokojnino všttevajo vsa službena leta od dné, ko nastopijo dejansko službo z zrelostnim spričevalom. — Sprejeto.

10. Gosp. Ravnikar:*) Odbor naj se obrne do sl. deželnega odbora s prošnjo, da poviša odstotke prvih treh plačilnih razredov ter uredi učiteljske plače po službenih letih in krajevnih razmerah. — Sprejeto.

11. Gosp. Lunder: Deželni šolski svet naj se naprosi, da vse potrebno ukrene, da ne bode imel učitelj več, kakor po 80 otrok v enem razredu, kakor to ukazuje zakon. Gosp. Ribnikar še tej resoluciji dostavlja, naj se učiteljem, ki poučujejo čez postavno število otrok, pripozna primerna nagrada. — Sprejeto.

12. Gosp. Levičnik se poteza za dvomesečne počitnice. — Sprejeto.

13. Gosp. dr. Romih: Predloži naj se prošnja v. c. kr. deželni vladi za načrt zakona, po katerem bi se spremenil občinski red z dné 17. svečana 1866. l. v toliko, da bi imeli vsi nadučitelji, stalno umeščeni učitelji in učiteljice volilno pra-

*) Izvrstni govor gosp. Ravnikarja priobčimo v prihodnji številki. *Ured.*

vico, kakor jo imajo na Stajerskem celó podučitelji.

Gosp. Jeršinovic vpraša, zakaj bi se ne dala ta pravica tudi provizorično umeščenim? Ljudem se čudno zdi, da se izobraženemu človeku, ki zavzema v socialnem življenju vendar važno mesto, ne prizna to, kar imajo mali obrtniki. Naj imajo torej vsi pravico brez izjeme:

Tudi gg. Šetina in Zarnik podpirata ta nasvet, ker učiteljski ugled trpi ter je tudi gg. župnikom in kapelanom dano to državljansko pravo. Predlagatelj se strinja s tem in izbriše iz svojega nasveta besedo „stalno umeščeni“.

Gosp. prof. Levcec priporoča stilizacijo: „vse pri šoli nameščeno učiteljsko osebje“ in gosp. ravnatelj Senekovič: „izimši pomožne učitelje in učiteljice“. — Soglasno sprejeto.

14. Gosp. dr. Romih: Na merodajnih mestih je izprositi, da dobijo učitelji z meščansko skušnjo osobno doklado. — Sprejeto.

15. Gosp. dr. Romih: a) Učni načrt za učiteljišča naj se pregleda in popravi, osobito naj se večja važnost poklada na kmetijski pouk in praktično uravna, da bodo gojenci usposobljeni vstopiti v kako višjo kmetijsko šolo. b) Na učiteljišči naj se osnuje nekak tečaj, v katerem naj bi se pripravniki vežbali v fizikalčnih poskusih in priučili izdelovati priprave za nauk v naravoslovstvu.

Obema tema predlogoma ugovarja g. šolski svetnik Hrovath in se odklonita z večino glasov.

16. Gosp. dr. Romih: Vsaka šola imej potrebna učila, kakor to učni red predpisuje. Sicer je že deželni šolski svet odredil leta 1874., kaj mora vsaka šola neizogibno imeti za uspešno poučevanje, to pa ne zadostuje, kar potrjuje ministerski razpis iz l. 1876., zato priporoča: Slavni deželni šolski svet naj a) izdá potreben opis učil vsaki šoli potrebnih, b) naj ukaže, da krajni šolski sveti postavijo za učila primerno vsoto v vsakoletni proračun za stvarne

šolske potrebščine in c) naroči nadzornikom, paziti na to, da krajni šolski sveti svojo dolžnost storé.

Gosp. prof. Zupančič pojasnjuje, da je pod c) stavljeni predlog itak že obsežen v nadzornikovi inštrukciji, naj se torej izpusti. — a) in b) soglasno sprejeto.

Gosp. Senekovič priporoča, da se vse, kar ima še na vrsto priti, v tej konferenciji obravnava, da je ne bo treba drugi dan nadaljevati, kakor se je želja izrekla. — Obvelja.

17.) Gosp. Jeršinovic: a) Odredba deželnega šolskega sveta z dné 20. mal. travna 1875. l. o postopanju proti šolskim zamudam na ljudskih šolah se le deloma spolnjuje in sicer le to, kar je učiteljeva naloga; vse drugo se olajšano izvršuje. Namesto, da bi se polmesečni izkazi takoj na višje mesto predložili, odrejeno je po ukazu deželnega šolskega sveta, da sta ob konci vsacega meseca oba mesečna izkaza poslati okrajnemu šolskemu svetu. Na podlagi obeh izkazov se tu razsojuje samo jedenkrat za ves mesec. Opravičena je torej želja, da tudi učitelji samo mesečno izkazujejo zamude. b) V izkaze je sprejemati vse opravičene zamude; od te zahteve naj se odstopi, ker nima nobenega zmisla in je zgolj prazna pisarija, jemlje učitelju drag čas; izkazi neopravičenih zamud so že samo ob sebi obsežni, čemu torej delovanje obteževati. V tem zmislu je razlagati tudi ministerski razpis, ki nalaga olajšavo v uradovanji. — Soglasno sprejeto.

18.) Gosp. Gabršek: Učne knjige „slovnice in berila“ so potrebne temeljite revizije in preuredbe. Deželni šolski svet naj voli enkêto veččakov, ki naj mu svoje nasvete zastran zboljšanja v zmislu učnih načrtov in dobre metodike predloži. V dosego jedrnate in vsestranske zboljšave naj se s tem vprašanjem bavijo prihodnje okrajne učiteljske konferencije in potem svoja mnenja na višje mesto predložé. — Sprejeto.

19.) Gosp. Gabršek želi k čitankam posebno prilogo o kranjskem domovino-

znanstvu. Potreba je prav čutna ter se je že večkrat naglašalo, da tvarina v čitan-
kah ne zadostuje vzlasti gledé na učno
navodilo. — Sprejeto.

20.) Gosp. dr. Romih: Imenom odbora, kateremu je bil izročen nasvèt zastran raz-
prave g. dr. Zupanca o „šolski higijeni“
v prvi seji, predlaga, naj vis. c. kr. de-
želni šolski svèt posreduje, da se zanimivi
in poučni govor natisne in v brošuri raz-
pošlje šolskim voditeljstvom, ki naj potem
v lokalnih konferencah o tem poročajo
in učiteljstvo informirajo. Gosp. Linhart
dostavlja željo, da bi se g. dr. Zupanc na-
prosil, naj svoj spis obširneje uredi in z
zanimivimi podatki popolni, s čemur se
poročevalec strinja. — Sprejeto.

21.) Gosp. Koncilijski vpraša konfe-
rencijo: Kdo je dolžan nadzirati otroke v
šolskem zaporu, ako prisodi učencu to kazen
g. katehet? Glasovi se čujejo: Gosp. ka-
tehet sam! Gosp. Zarnik misli, da je to
vprašanje stvar voditeljstva in v njega ob-
močji je, pažnjo določiti.

22.) Gosp. Šetina: Visoki deželni zbor
se naprosi, da bi dovolil provizoričnim uč-
iteljem personalno doklado in da bi se jim
to povrnilo, kar so izgubili po novem za-
konu o učiteljskih plačah. — Sprejeto.

23.) Gospod Abram: Za izvanredni pouk
se učiteljem priznavajo nagrade. Te pa
so tako skromne in različne, da bi bil
skrajni čas, tudi to stvar vsaj nekoliko
urediti. Zato vpraša: Koliko bodi nagrada
za jedno uro teoretičnega ali praktičnega
pouka iz kmetijstva? Kdor se trudi s tem,
bi vender rad vedel, koliko bode zaslužil.
Zato bodi stalna cena za jedno uro od-
merjena. — Sprejeto. —

S tem je bil vspeh dognan in g. za-
pisnikar prečita zapisnik tretjega glavnega
zborovanja, kateri se v nekaterih malostnih
izrazih popravi in potrdi. Za verifikacijo
zadnje seje so bili poverjeni gg. okrajni
šolski nadzorniki, ki so se zbrali v posebno
posvetovanje dne 4. kimovca dopoldne
ob 10. uri. —

Po dognanem vspehu konstatuje g.
prvomestnik s posebnim zadovoljstvom,
da je konferenca v kratkem času rešila
veliko nalogo, zato izreka gospodom dele-
gatom svoje priznanje, kateremu bodeta
izvestno pritrdila tudi deželni šolski svèt
in visoko ministerstvo za uk in bogočastje.

Z izrednim naporom izvršila so se štiri
glavna zborovanja in več dolgotrajnih
odborovih sej, ter po gg. zapisnikarjih
trudapolno sestavljenje sejnih zapisnikov.
Za vse to se g. prvomestnik toplo zahvali.

Tudi pripravljalni odbor je zaslužno de-
loval ter znatno pripomogel, da je deželna
učiteljska konferenca tako lepo rešila
svojo nalogo, njemu in vsem zborovalcem
gre zaslužno priznanje.

Kot predsedniku konferencie bodé
sedaj skrb, predložiti predloge in nasvète
deželnemu šolskemu svetu, ali deželnemu
odboru in zboru, ali visokemu naučenemu
ministerstvu, kar se v prvi instancijski ne
bode moglo rešiti ter upa, da to delo ne
bode zastoj, marveč koristno za šolstvo.

Zaključuje IV. sejo, vabi g. prvomestnik
prisotne, kakor pri otvoritvi, da s tri-
kratnim „slava“ — klicem izrazijo lojalno
svojo hvaležno udanost do Nj. Veličanstva,
kar zbor z naudušenjem stori.

Nato še g. šolski svetnik Bl. Hrovath
imenom konferencie iskreno zahvalo izreka
g. prvomestniku za modro in vrlo voditev
konferenčnih obravnav. Z burnim „živio“ —
klicem se konferenca temu vabilu odzove,
kajti bilo je prav iz srca vsem govorjeno.

Potem so se razšli gg. delegatje na
svoja mesta z zavestjo, da so storili svojo
dolžnost v polni meri ter želeč, da bi se
kmalu kazal sad storjenih ukrepov, me-
rečih na povzdigo národne izomike po ure-
jenih in predruženih načelih, kateri so
jih vodili pri zborovanji.

Slovensko učiteljstvo pa je pokazalo
na konferencijski, kako resno deluje na pe-
dagogiškem polji, kako zeló mu je pri
srci napredek in razvoj šole in vsega ná-
roda. —

Jakob Dimnik.

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

*

Vrtec tečaj VI l. 1876: Bog s Teboj! preljuba slovenska mladina. — Tako Te pozdravljamo k novemu letu v sedanjem zeló burnem času, ko ravno šesto „Vrtčevo“ leto začenjamo, upajoč, da nas dosedanji Tvoji prijatelji ne bodo zapustili itd. — Dobro jutro (Pes.). — Vodna poslopja na koléh. Kitajsko in Kitajci. Božič. Sedem nas je. Josip Jurij Strossmayer (s sliko). Bog pomaga pridnemu, a lenuhu nikdar (Smilje). Hiša. Nošnja dalmatinskih Hrvatov okoli Zadra in Spleta. Zemljepis ali geografija. Bog vse vidi. Županov maček v skripecu. Reka (s sliko). Devin v Primorji. Avstrijska zmaga na morji ali bitka pri Visu itd. — „Kdor želi slovenski pisati, treba mu je mnogo čitati in se učiti . . . Uredništvu je zeló težavno take spise, ki imajo preveč pogreškov, piliti in potlej priobčevati . . . Kdor nam kako prestavo pošlje, naj tudi pové v svojem podpisu . . . Ako tebi nič meni nič svoje ime podpiše, ter prestavo za svoje blago izdá, to ni pošteno . . . Nefrankovanih ali premalo frankovanih listov „Vrtčevo uredništvo“ ne sprejema . . . „Vrtec še nij v tako ugodnem materialnem stanji, da bi mogel za nefrankovane liste poštno kazen plačevati itd. (Listnica). — Urednik „Vrtčev“ je prejel od razstavne sodnije za učne pripomočke v Gorici dve priznanici: prvo v posebno priznanje za „Vrtec“ in za druge mladini primerne spise, a drugo za muzikalne priloge „Vrtčeve“ (str. 64). — „Vrtec“ ostane to, v kar je odmenjen, namreč: slovenske mladini v poduk in zabavo (str. 192). — Realije v ljudski šoli. Prednašal Ivan Tomšič pri okrajnem učiteljskem zboru v Ljubljani dne 6. jul. 1876. Preloženo iz nemškega na slovensko (Tovariš str. 225—230).

— 18) Navod k pervej in drugej računici za slovenske ljudske šole. Spisal dr. vitez Franjo Močnik, na slovenski jezik preložil Ivan Tomšič. Drugi po novih učnih črtežih predelani natis. Na Dunaji 1876. 8. 112. Nat. K. Gorišek. V c. kr. založbi šolskih bukev (Tov. 319. Tako tudi k III—V računici).

Tečaj VII l. 1877: Slovenske mladini ob novem letu. Evo me! Vi mali ljudje, Vi bodóči gospodje in gospodarji, Vi bistroóke, črno- in zlatokose deklice, Vi bodoči možje in gospodinje, Vi jedino in največje veselje svojih roditeljev, evo me zopet pri Vas ob novem letu itd. — Vesele počitnice in Veseli otrok. Vglasbil dr. B. Ipavec. — Deklica z užigalnimi klinčki (Po Andersenu). Sv. trije kralji. Vrtčev knjigonoša (31). Pošteni otroci (Iz hrvatskega prosto). Ana, uboga vdova (Hrvatski Varjačić). Dragutin Rakovec. Nož in vilice. Avignon na Francozkem. Materina ljubezen. Kako je potrebno, da zna človek računati. Marokani. Otroci! učite se pridno v mladosti. Kar revežem daruješ, Bogu posojuješ (Smilje). — Tečaj VIII l. 1878. Učenec o počitnicah (Pes.). — Tatransko gorovje. Mali godec. Gledališka igra za otroke v 3 dejanjih. Poslovenil Ivan Tomšič (str. 52—60). Prosó. Nedolžni otročiči. Plemenito srcé. Rěž in pšenica. Vse pride na dan. Krava. Papež Leon XIII (s sliko). Dr. Janez Bleiweis (s sliko). — Tečaj IX l. 1879:

Ob novem letu.

Želim Vam srečno novo leto
In v sreih zadovoljnost vso,
Da s celim srcem, dušo vneto
Bogú služili bi zvestó.

Želim od srca, da peljala
Vas roka božja bi povsod,

Vas zapeljiveev varovala,
Pregreh, nadlog in dušnih zmot.

Naj v novem letu Van veselje,
Ljubezen, sreča, mir cvetè, —
O Bog vsliši moje želje,
Potem izpolneno bo vse.

Ivan Tomšić.

Bolje dajati nego jemati. Vojvodina Kranjska. Vojvodina Štirsk. Vojvodina Koroška. Milostinja (Po Smilju). Trnovska cerkev v Ljubljani. Primorje. Priporočujte se svetnikom božjim. Kraljevina Hrvatska in Slavonska. Uboga Marijca. Otroci pišejo. Materina dušica na pokopališči (Smilje). — Tečaj X l. 1880: Vse, kar srce obtežuje, — S starim letom naj zbeži, — Mir, ljubezen naj kraljuje, — Dobro naj se vsem godi! S tem kratkim vošlcem stopamo z božjo pomočjo na delo itd.! — Koliko trpi uboga mati (Resnična dogodba, posl. I. T.). Umetelnost in vera pri Egipčanih. Rožica in Minka. Najdena listnica. Gledališka igra v treh dejanjih. Na slovenski jezik preložil Iv. Tomšić (str. 66—75). Ptičja gnezda. Otrokova prošnja. Gledališka igra v dveh dejanjih. Poslovenil I. T. (str. 130—133). In ne vpelji nas v skušnjavo (Po Golubu). Zvit kmet (Iz hrvaščine). Dunajske slike. Dvorno operno gledališče. — Posebej je v tej dobi sestavil Ivan Tomšić: 19) Cesar Franc Jožef I. Na Dunaji nat. in zal. K. Rauch 1870. 16. str. 20. Primeren spominek v dan srebrne poroke presvetlega cesarja in cesarice (Vrtec str. 80 cf. str. 65—74). V II. nat. 1880. — 20) Avgusta meseca 18. dan. Na slavo rojstvenemu dnevu Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Na Dunaji nat. in zal. K. Rauch 1880. 16. 20 str. (Vrtec str. 136—138). — 21) Knjižnica slovenske mladine. Knjiga I. Dragoljubci. Zbirka poučnih pripovedek slovenske mladine. Nabral in spisal Ivan Tomšić. Zvezek I. V Ljubljani 1879. 8. 94. Založil in izdal pisatelj. Nat. Klein in Kovač (Najnavadnije ime jim je šmarijnice; a med Belimi Kranjci so dali tem cveticam ime dragoljubci

itd. str. 6). — 22) Knjiga II. Peter ro-kodelčič. Poučna povest odrasle slovenske mladine. Prosto na slovenski jezik preložil Ivan Tomšić. V Ljubljani 1880. 8. 96. Zal. in izd. pisatelj. Nat. Klein in Kovač.

Tečaj XI l. 1881: Ob novem letu. Dva prosjaka (Pes.). — Na sveti večer (Po Smilju). Tomkova knjižica. Potres v Zagrebu (cf. Ljudevit). Lončarstvo. — 23) Cesarjevič Rudolf nastolnik avstrijski. Na slavo poroke . . Na Dunaji 1881. Nat. Rauch (cf. str. 72—75). Na polji. Princ Evgenij, avstrijski vojskovodja (s sliko). Krištof Kolumb (s sliko). Vera starih narodov. Ruska zemlja v Aziji in Korjéki. Emanuel Tomšić (str. 126 cf. Jezičnik XIX. str. 18. 19). Severin in Odo-aker. Arabija. „Vrtec“ ostane tudi v prihodnjem letu še vedno to, v kar je odmenjen: slovenske mladine v pouk in zabavo. — Tečaj XII l. 1882: V novo leto (Pes.). — Čuden ovratnik. Dunav. Plemenito delo uboge sužnje. Cerkev Jezusovega Srca v Ljubljani (s sliko). Voltava. Tegetthof. Kuhinjska sol. Angel. Pouki in opomini pobožnega Tobije. General Uchatius. Velika kneževina Erdeljska. Romarska cerkev v Marijnem Celji. Napoleon I. Temešvar (s slikami) itd. — 24) Knjiga III. Sreča v Nesreči, ali popisovanje čudne zgodbe dveh dvojčkov. Poučenje starim in mladim, ubožnim in bogatim. Spisal in na svetlobo dal Janez Cigler. Drugi popravljeni natis. V Ljubljani 1882. 8. 145. Zal. in izdal I. Tomšić, izdajatelj „Knjižnice slov. mladine“ s predgovorom. — Tečaj XIII l. 1883: V novo leto (Pes.). — Otroci, molite! Zajčja bólnica (Hrvat. Kuten). Baron Fran Trenk. Ogerska kréma ali csarda. Lesena polenta (Po Prijatelju). Ne dražite psov. Japonci. — 25) Habsburški rod. Spomenica, da je minilo 600 let, kar je Kranjska in Štirsk združena s preslavno Habsburško vladajočo rodovino. Slovenske mladine sestavil Ivan Tomšić. Na Dunaji 1883. 16. 31. Nat. in zal. Rauch (cf. str. 99—102).

Stari Rimljani. Največji zvon na svetu. Vesel dogodek v cesarske rodovini (str. 151). Visoka Tatra. Zahvala mnogoterim čestitkam vsled odlikovanja z zlatim križcem (str. 160). — Tovariš l. 1882: Nazorni nauk v ljudskejši šoli. Piše Ivan Tomšić (str. 5—137). — 26) Nazorni nauk s podobami. Sestavil I. Tomšić, na novo izdal J. Giontini. — Tovariš l. 1883: Učitelj učitelju za novo leto (Naborè str. 2). Naloga in delovanje ljudskega učitelja, da si pridobi ljubezen in spoštovanje naroda. Govoril v „Slov. učit. društvu“ (str. 17—37). Poročal blagajnik (str. 346) itd.

Tečaj XIV. l. 1884: V novega leta dan (Pes.). — Odsekana roka. Sveti Severin. Repate zvezde ali kometi. Nadvojvoda Marije Karolina. Dunajske slike. Votivna cerkev. Karlova cerkev. Schönbrunn. Rumunska kraljica. Starih Slovanov bog Triglav. Kar dobrega storiš, pri Bogu plačilo dobiš (Poslov. I. T.). Henrik Ferstel. Prijateljici. Poštne hranilnice (Po nemškem predelal I. T.). Berno. Bosna in Bošnjaki. Mantova. Pestalozzi. — Tečaj XV. l. 1885: Mladi vojaci (Pes.). — Oče našega cesarja. Nazorni nauk. Prvi del (Druga izdaja str. 23). Vabilo k naročbi (str. 24). Kum pripoveduje (Iz hrv. prevel Iv. T.). Dimnikar. Gostoljubnost pri Slovanih. Upanje in obup. Minka in mačka. Išl. Ljubezen do bližnjega (Poslov.). Milan in kokoši. Roditelja in otroci. Poletje na kmetih. Zaupaj na Bogá. Elizabetin most na Dunaji. Reka Tisa. — Uč. Tovariš str. 58: Ivan Tomšić. Sp. Gradimir. — Letopis Matice Slovenske: Znamenitosti v Tržiči na Gorenjskem iz francoske dobe. Iz zapiskov Jakoba Peharca priobčuje Ivan Tomšić (str. 271—287).

Tečaj XVI. l. 1886: Sneženi mož (Pes.). Žaluoja sestra (Pes.). — Albert, nadvojvoda avstrijski. Cigani. Zlata ptičica (Iz hrv. Omladine preložil I. T.). Napuhu je padec za petama (Iz nemšč.). Italija. Severni sij. Sinajsko gorovje in gora Horeb v Arabiji. Vrnitev v domovino (Iz

nem.). Italijanski Lazaroni. — Tečaj XVII. l. 1887: Hčerka materi za god (Pes.). — Vladi v Dalmaciji. Po zimi. Dober prijatelj o pravem času (Iz nem.). Fran Erjavec. Markovčev Jožek. Češko. Poštenje zmaga. Narodna noša v Čehih. Nadvojvoda Janez. Erdelci. Fran Levstik — kako je ljubil Tebe, mladina slovenska, pričajo Ti najbolj njegove mile, lepo doneče „Otročje pesence“ v našem Vrtec (str. 208 Prilog.) itd. 27) Knjižnica za mladino. Zal. in na svetlo dalo Slov. Učit. Društvo. Uredil Ivan Tomšić. I. Zvezek. 1. Mladi dnevi (Spis. P. B.). 2. Za poklicem (Sp. Nepokor). V Ljubljani 1887. 8. 72. Nat. J. Milic. — Tečaj XVIII. l. 1888: Pod stogom. Materina molitev pri zibeli. Pametnice (Pes.). — Rim. Koliko je vreden jeden „Oče naš“ (Po Golubu). Kološ. Skušnjava. Debrecin. Miramar. Kraljevina Španska in Portugalska. Otročji glasi v majniku in Prve črešnje. Prizor v dramatične obliki. Opava. Tirolci. Vseh mrtvih dan. Sv. Miklavža darovi. — 28) Zlati orehi slovenske mladini v spomin. Sp. I. Tomšić. I. Zv. (Drugi popravljeni in predelani natis. S podobami). V Ljubljani 1888. 16. 126. Nat. in zal. J. R. Milic. — 29) Cesar Franc Jožef l. 1848—1888. Na spomin štiridesetletnega vladanja Njega Veličastva. Sestavil Ivan Tomšić (Z devetimi podobami). Na Dunaji 1888. 8. 16. Nat. in zal. K. Rauch (Vid. Vrtec št. 12). — Tečaj XIX. l. 1889: Naš Ivo. Kdo je to? (Iz česk. prevel. Pes.). — Pot v nebesa (Iz hrv.). Taščica. Sv. trije kralji. Božična noč. Zimsko veselje. Ledena palača v Kanadi (Po Smilji). Prve vijolice (Po Milakoviću). Lepa knjiga. Usmilite se sirot. Lavdon. Val. Vodnik. Grof Gustav Thurn. Mirkec in njegova molitevca. Matej Cigale. — Tečaj XX. l. 1890: Zlata knjiga (Iz hrv. po Harambašiću). Materina dušica. Na sveti večer itd. — 30) Nazorni nauk za slovensko mladino. Druga knjiga. 150 barvanih podob za prvi pouk najvažnejših strupenih in pitomih rastlin.

Slovensko izdajo priredil Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vadnici in okr. šol. nadzornik v Ljubljani. L. 1890. Zal. J. Giontini (str. 88). — Tečaj XXI. l. 1891: „Preljuba mladina! Evo me ob novem letu zopet pri tebi! Pred 20 leti, ko sem prvič zagledal luč svetá, z veseljem si me vzprejela . . Na svetu se vse menja . . — samo jedno je, kar ostane in bode ostalo vekomaj, in to je: Bog in njegov sveti nauk . . Ob novem letu želim vam, prijatelji moji mali in prijateljice moje nežne, srečo in zdravje, da bi bili v polnej meri vredni ljubezni Božje in ljubezni svojih dobrih in skrbnih starišev, ljubezni svojih učiteljev in učiteljic, pa tudi ljubezni moje . . Vaš „Vrtec“.

Iz pričujočega popisovanja se vidi, kolike pomembe nam je v slovenskem slov-

stvu Ivan Tomšič. Spisal ali priredil je do 30 knjig in knjižic; 15 let že sestavlja „Bibliografijo Slovensko“ v Letopisih Matice Slovenske; 21 let pa marljivo ureduje „Vrtec“, kateri naši slovénski mladini bistrí um, vzbuja domisljijo, krepča spomin, blaži srcé, vnema k ljubezni do domovine in države, do vere in cerkve katoliške; časopis, kateri šteje sedaj 21 knjig, o katerih se smé naši mladini réči, kar je pisal sv. Jeronim o bukvah sv. Hilarija: „Hilarii libros inoffenso decurrat pede!“ Bog daj vrlemu učitelju trdnega zdravja, pa marljivemu uredniku dosta pomočnikov — pisateljev in naročnikov — plačnikov, da bi mogel še mnogo mnogo let ljubo našo slovensko mladino voditi na dobre pašnike koristnega znanja ter bogoljubnega dejanja!

Književnost.

Slovenske pesmi za sopran, alt, tenor in bas, vglasbil in posvetil č. g. S. Gregorčiču Hr. Volarič, op. 7. V Ljubljani. Samozaložba. Tiskali J. Blaznikovi nasledniki.

Došel nam je zopet jeden zvezek »Slovenskih pesmi« našega rodoljuba g. skladatelja Hr. Volariča. Zvezek obseza 9 mičnih skladb za mešani zbor: 1.) Slovanska pesem, 2.) Pogovor z domom, 3.) Ne zveni mi! 4.) Pomlad, 5.) Gospodov dan, 6.) V noči, 7.) Ljubav, 8.) Na planine, 9.) Poziv k petju. Vse naznačene pesmi nam živo predstavljajo naroden duh. Upamo, da bodo vsi gg. tovariši z veseljem posegli po teh skladbah, kajti cena jim je samo 70 kr. (s poštnino 75 kr.) Omenjene pesmi je uglasbil g. skladatelj res za naš slovenski narod, kajti vsakemu narodnjaku menimo, da bodo najizborneje ugajale. Popevali jih bodo vrlo radi, osobito pevski zbori narodnih čitalnic po deželi. S tem zvezkom je zadostil nekoliko g. skladatelj našim domačim manj izvežbanim pevskim zborom. One so jako melodične in tudi ne delajo nikakih težav pri naučenji. Kratko sem omenil značaj teh skladb ter kličem z radostnim srcem, naj se obilno razprodajajo. A. S.

Pesmi. Zložil Josip Cimperman. V Ljubljani. Založil J. Giontini. 1888.

Pesmij, katere so svoječasno tako ugodno ocenili naši prvi slovstveni kritiki, pač še ni treba posebej priporočati. Ime pesnikovo nam je porok, da so pesmi dobre. Izdal je samo najboljše svoje pesmi. Kdor vé, v kakih razmerah je živel in še živi naš

pesnik-trpin, čudil se ne bode, da se ne nahaja med pesmimi veličastnih balad in veselih romanc, ako pomisli, da so vse pesmi izraz njegovega globokočutečega srca in mnogomislečega uma. Želimo, da si omislijo vsi slovenski učitelji Cimpermanove pesmi. Knjigar J. Giontini jih prodaja učiteljem po znižani ceni nevezane po 60 kr., krasno vezane po 1 gld. 20 kr.

F. J.

Pesmi Valentina Vodnika. Uredil Fr. Wiesthaler. Založila »Družba sv. Cirila in Metoda«. V Ljubljani. 1891. Tisek Blaznikovih dedičev. — G. ravnatelj Wiesthaler, ki se je mnogo pečal z Vodnikovo ravnateljstvo, podal je Slovincem v VI. zvezku knjižnice družbe sv. Cirila in Metoda Vodnikove pesni neizpremenene. Knjižica obsega: Predgovor; Valentin Vodnik; I. Različne pesni; II. Basni; III. Napisi; IV. Uganke in uganjevalke; V. Pesni brambovske s predgovorom in VI. Pesni poslovenjene.

Uverjeni smo, da bodo Vodnikove pesni z veseljem pozdravili vsi čestilci nepozabnega pesnika in vsi ljubitelji knjižice slovenske. Prebirajoč pesni njegove, bode marsikoga razveseljeval neprisiljeni humor pesnikov, ki preveva mnoge pesni, čudil se bode nesebični ljubezni njegovi do svoje domovine, katero tako oduševljen poveličuje v nekaterih pesnih, občudoval ga bode izvestno kot naudušenega buditelja na obrambo širne domovine, mile mu Avstrije.

Izkažimo se slavni naši družbi in marljivemu g. uredniku za trud in požrtvovalnost hvaležni s tem,

da Vodnikove pesni kolikor je mogoče razširimo po vseh krajih mile nam domovine, da spozna ves narod prvega svojega pesnika-buditelja.

Knjižica stane nevezana 15 kr., vezana 20 kr. 100 izvodov skupaj 10, oziroma 15 gld. *F. J.*

Blaž Potočnik. Spomenica ob petindvajsetletnici čitalnice v Št. Vidu pri Ljubljani. Sestavil Janko Ži-

rovnik, nadučitelj. Ta knjižica, ki podaja podobo in zanimive živatopisne črtice iz življenja ustanovitelja čitalnice Št. Vidske, dobiva se po 10 kr. pri odboru. Prijatelji pokojnega, ki so ga poznali osebno, ali tudi drugi bodo radi segali po zanimivem delcu, kateremu je pridejana na konci zbirka kratkočasnih smešnic iz ust pokojnika, ki je bil kakor znano jako jovijalen in rad dobre volje.

Društveni vestnik.

Iz postojinskega okraja. (Naše društvo). Res, lep napredek pokazalo je naše okrajno učiteljsko društvo v treh letih svojega obstanka. Društvo šteje lepo število pravih in podpornih članov, letos smo predložili sl. vladi pravila o podporni zalogi i. t. d.

Če pa pomislimo, da je naš okraj med največimi glede na število učiteljskih močij, priznati treba, da podpora društvu od strani učiteljev samih je sicer mnogobrojna, nikakor pa ne še popolna. Starejši gg. kolegi so kar — skoro — brez izjeme vsi člani društva, dočim med mlajšimi, osobito provizoričnimi močmi ni tako. Nedoumen je izgovor: danes sem tukaj, jutri pojdem morda v drug okraj. S tem še ni nikjer pomagano. V drugem okraji zopet čaka prvomestnik okrajnega učiteljskega društva zglasila o pristopu, blagajnik pa z odprto roko — letnine. Ni torej prav, da se nekateri tako izgovarjajo. Čim lepše se razcvita okrajno društvo, tem lepši dokaz je to o zavednosti, o narodnem in stanovskem ponosu tamošnjega učiteljstva.

Res, za sedaj še tlači začasne gg. kolegije in gg. kolege »usodna« vsota 360 gld., kar pa ne sme uničiti nadobujnim mladim močem — dobre volje. To je pač malenkost, in vsakdo je le toliko časa »rad« provizoričen, kolikor mora biti.

Vender, ker nam treba računati s faktorji najprej tako, kakor so in potem šele tako, kakor bi morali biti, bilo bi po mnenju mnogih potrebno, da se provizoričnim močem letnina primerno zniža, kar je mogoče ukreniti v prihodnjem občnem zboru.

Ako nam slavna vlada potrdi prenamejena pravila, začne z novim letom poslovati že naša podporna zaloga. Lepa in plemenita naloga je to, ki je vzbujala že v zadnjem občnem zboru v nekaterih gg. kolegih resne pomisleke, in — ne zastoj. Blagajnica sicer ni »nabasana«, a tega se vender ne strašimo. Ape-lujoč na zavednost učiteljstva našega okraja in na njega kolegijalnost, ne bojimo se niti tega, da se — Bog nas varuj bolezní — blagajnica izprazni. Z bodočim društvenim letom bi pa povišali letnino, in vse bi se zopet poravnalo. Že o zadnjem občnem zboru smo slišali glasove poleg drugih, da takem slučaju tudi 3 × 2 gld. letnine ne bi bilo preveč. Gospoda, to so moški glasovi, to so zlate besede!

Bolnikom pomagati je dobro delo, pomagati bolnemu sobratu je pa celo naša dolžnost.

Zato zre društveni odbor z jasnim oćesom v bodoćnost. Pregovor pravi: kamen do kamena palaća. V palaći pa ne sme nedostajati niti jednega kamena, da je stavba trdna; tako tudi v zgradbi našega ognjišća — znaka naše samostojnosti — v našem društvu ne sme biti praznin, kamor bi spravljali ne-rabljivosti. Z ozirom na splošno, osobito pa na bodoće društvene razmere treba, da vsak stori svojo dolžnost, kakor hitro mu je mogoće, ako mu vest velěva, da še za lansko leto ni vsega poravnal. Le v vsestranski podpori je moć, le v slogi cvete društveno življenje. Torej hiti vsakdo in položi svoj »obolus« na žrtvenik bratske ljubezni.

Ivo Trošt — Razdrto.

Iz postojinskega okraja. Podpisanec naznanja p. n. društvenikom, da visoka c. kr. deželna vlada predloženih prenamejenih pravil učiteljskega društva za postojinski šolski okraj vsled nejasnosti toćek o podporni zalogi ni potrdila. Odlok z dně 30. kimovca 1891, šte. 11360).

J. Verbić, tajnik.

Vabilo. Ućiteljsko društvo za črnomaljski okraj ima dně 29. vinotoka t. l. ob 10. uri dopoludne v šolskem poslopji v Črnomlji svoje redno zborovanje.

Dnevni red:

- 1.) Nagovor predsednikov.
- 2.) Poroćilo zastopnikov učiteljstva o deželni učiteljski konferenciji.
- 3.) O pokonćni pisavi. (Gospod Šetina).
- 4.) O prostem risanju. (Gospod Jeršinović).
- 5.) O petji. (Gospod Šest).
- 6.) Nasveti. *Jeršinović, predsednik.*

S Krasa. Ućiteljsko društvo sežanskega šolskega okraja je zborovalo v šolski sobani v Sežani dně 1. t. m.

Toćno ob 10. uri so došli gg. učitelji vstopili v sobo, kjer jih je pričakoval učitelj g. Kantě z nekoliko ućenci. Predaval je iz prirodoslovja o razširjanji toplote. Pokazal nam je svojo spretnost in temeljitost poućevanja; poućeval in utrjeval je nazorno. Pouk je trajal $\frac{3}{4}$ ure in potem so ućenci odšli.

Gosp. predsednik Benigar zavzame svoje mesto, pozdravi navzočno učiteljstvo, posebno gg. tovariše došle iz tužne Istre in povabi zbor v kritiko. G. Kante pristavi, da naj gg. tovariši in tovarišice kritikujejo kolikor mogoče obširno, ker le na tak način se izkaže ploden pouk v posnemo.

G. Luznik je bil glavni kritik, a pomišljal je prej, ko je zasledil malenkostne nedostatke. Kritizirali so še drugi, a v obče je bila kritika le v čast g. učitelju.

Ker je društvo slavilo desetletni svoj obstoj, imel je predsednik slavnostni govor. Posamni odlomki so se večkrat pritrjevali z radostnim vsklikom.

V dodatek je g. Fakin govoril v prosep družstvenega življenja. Poudarjal je slogo, kateri naj bode temelj evangelijska ljubezen. Obsojal je razglašena mogočih slabostij družstvenikov in učiteljskega osebja v obče. Priporočal je, ako bi bila kritika neizogibna, da bodi resnična, a kolikor mogoče prizanesljiva.

Sledili so še nekoji nasveti in zaključba zborovanja.

Obedovali smo v znani Mahorčičevi gostilni. Živahni kolegijalni razgovori, pevanje in napivanje nam je sladilo tu še nekoje trenutke, dokler nas ni čas spomnil v poslovice. A. F.

Vestnik.

God presvetlega cesarja so vse šole prav slovesno obhajale.

Osobne vesti. G. Raktelj Jožef, nadučitelj v Ribnici, stopil je v stalni pokoj. G. Vrančič Anton, učitelj v Dolskem in g. Zupan Ivan, učitelj v Zagradci, menjala sta za svoji službi. Imenovani so: g. Ivanec Frančišek, stalni učitelj v Velikih Laščah za drugo službo v Leskovci; g. Korošec Jožef, stalni učitelj v Škocijanu pri Turjaku, za stalnega učitelja v Jesenicah na Gorenjskem; g. Kabaj Miha, stalni učitelj v Hotedršici, za stalnega nadučitelja na sedajšnji tamošnji dvorazrednici; gđc. Jurman, namestna učiteljica v Idriji za stalno drugo učno moč v Hotedršici, g. Erker Jurij, stalni učitelj v Polomu, za stalnega učitelja v Spodnjem Logu; g. Perko Ivan, začasni učitelj v Borštu na Primorskem, za stalnega učitelja v Dolu pri Litiji; g. Höglar Frančišek, stalni učitelj v Kočevji, za stalnega učitelja v Stalcarjih; g. Razpotnik Frančišek, začasni učitelj v Hotiči in g. Kopitar Frančišek, začasni učitelj v Gribljah za stalna učitelja na istih mestih. Gđc. Schott Jožefa, izprašana učiteljska kandidatinja, pride za časno učiteljico v Litijo; g. Peterlin Frančišek, izprašan učiteljski kandidat, za časnega učitelja-voditelja na jednorazrednici v Kolovratu; gđc. Tschurn Gabrijela, izprašana učiteljska kandidatinja, za časno četrto učiteljico na štirirazredni dekliški šoli v Kranji. Gđc. Wurner Olga je dobila službo v privatnem zavodu Huth v Ljubljani. G. Bučar Anton pride za časnega učitelja-voditelja na jednorazrednico v Ledinah, g. Juvanc Ferdinand na novo paralelko prvemu razredu v Cerknici, gđc. Terčelj Berta časno na drugo učno mesto v Begunjah pri Cerknici, gđc. Modrian Ivana časno na četrto učno mesto v Starem Trgu pri Loži.

Preizkušnje učne usposobljenosti. Ravnateljstvo c. k. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole v Ljubljani razglašajo nastopni razpis:

Prihodnje preizkušnje učne usposobljenosti za občne ljudske in meščanske šole se prične dne 9. listopada t. l.

Kandidatje in kandidatnje za to preizkušnjo naj vložijo po vis. ministerijalnem ukazu od dne 31. malega srpana 1886, št. 6033, ki objavlja predpis o preizkušnjah učne usposobljenosti za ljudske učitelje,

svoje pravilno opremljene prošnje za pripust k preizkušnji potem šolskega vodstva pri svojem predstojnem okrajnem šolskem oblastvu, ako pa ta čas niso v šolski službi, s priloženimi svojimi službenimi spričevali in zdravstvenim spričevalom uradnega zdravnika o telesni sposobnosti prosilca za učiteljski stan neposredno pri onem okrajnem šolskem oblastvu, pod katerim so nazadnje služili in sicer pravočasno, da bode šolskim oblastvom mogoče, te prošnje do dne 25. vinotoka t. l. podpisani komisiji vročiti.

Kandidatje in kandidatnje, ki so svoje pravilno opremljene prošnje za pripust k preizkušnji pravočasno vložili, naj ne pričakujejo šele posebnega povabila, temveč naj se snidejo dne 9. listopada ob 8. uri dopoldne k pisni preizkušnji v sobah, ktere so na tukajšnjem c. k. učiteljski v to odločene.

Dnevščina odposlancem k deželni učiteljski konferenciji. Ker se čuje, da nekateri odposlanci še zdaj niso prejeli dnevščine, ki jim gre za njih udeležbo pri zadnji deželni učiteljski konferenciji v Ljubljani, opozarjam vse take gg. delegate, da imajo na podstavi razpisa visokega c. kr. dež. š. sveta z dne 11. grudnia 1874., št. 2967, pravico zahtevati, da se jim plača po 1 gld. potnine za vsako miljo (= 8 km) in po 3 gld. dnevščine za ves čas, kar so ga prebili na poti in pri deželni učiteljski konferenciji. Kdor se vozi po železnici, temu se plača vožnja v II. redu in vrhu tega vožnja na kolodvor in s kolodvora v vstopni postaji in v Ljubljani. Za ljubljanski kolodvor se povrne vsaka vožnja s 70 kr. po dnevi, z 80 kr. po noči. Fr. L.

Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta. Dovolilo se je razširjenje trirazredne nemške deške šole v Ljubljani v štirirazredno, trirazredne ljudske šole v Kostanjevici v štirirazredno, trirazredne dekliške šole Kranji v štirirazredno pod svojim vodstvom, in ustanovitev jednorazrednic pri sv. Lenartu (Martinji Vrh) in v Bukovšici v kranjskem in v Svibnem v krškem šolskem okraju.

Srbski profesor g. L. Lazarevič iz Belega Grada, katerega je poslala srbska vlada na Avstrijsko, da si ogleda naše ljudsko šolstvo v namen nove uredbe ljudskega šolstva v Srbiji, ogledal si je z dovoljenjem visokega naučnega ministerstva ljudske šole v Pragi, na Dunaji in okolici, v Gradci in okolici ter se je mudil ta mesec 8 dni v Ljubljani. Tu je obiskal in

hospitiral na prvi in drugi mestni deški šoli, na osemrazredni dekliški šoli pri sv. Jakobu, v obrtni strokovni šoli, na štirirazrednici v Šent-Vidu, na jednorazrednici v Trbojah (kranjski okraj) in na c. kr. moški vadnici. Od tu se je podal še v Trst, v Inmost in v Buda-Pešto. Ker je imenovanega gospoda, ki je ob enem »narodni poslanec«, poslala srbska vlada k nam, moramo pač sklepati, da je naše ljudsko šolstvo dobro urejeno.

Višja dekliška šola v Karlovcu. Karlovec s 6000 prebivalci dobi višjo dekliško šolo. Proračun za poslopje znaša 71.105 gld. Hrvatski »Napredak« piše: »Bila domoljubnomu gradu Karlovcu na čast, a njegove mladeži na korist!« Mislimo, da bi kaj takega tudi za Ljubljano s 30.000 prebivalci ne bilo sramota. A pri nas imajo nekateri gospodje vse drugačne, čudne nazore!

Na francoskih deških šolah poučujejo od 1. vinotoka samo svetni učitelji. Letos je poučevalo še 1213 duhovnikov, s 1. vinotokom so pa izgubili po zakonu pravico poučevati. Na dekliških šolah poučuje 33.000 svetnih učiteljic in 11.000 redovnic; zakon določuje, da v pokrajinah, katere imajo že 4 leta učiteljska za učiteljice, ne sme biti nobena redovnica na novo nastavljena. *Učiteljské Noviny.*

Slepci. V Nemčiji je 67.600 slepcev, v Avstrijsko-Ogrski 86.400, v Rusiji 100.000, na celem svetu pa primeroma 1,200.000. *Posel z Budče.*

Z Japonskega. Na Japonskem so otvorili društvo, katero ima namen, na Japonskem latinico vpeljati. Društvo šteje nekoliko tisoč članov ter izdaja list »Rimske črke«. Vsa japonsčina je že prestavljena na latinico. Društvo ima svoj sedež v Tokiju.

Posel z Budče.

Zahvala. Slavno podporno društvo »Narodna šola« je izvolilo podariti tukajšnji šolski mladini za malo vsoto obilo šolskega blaga. Podpisano šolsko voditeljstvo si šteje v dolžnost, da v imeni šolske mladine izreka najtoplejšo zahvalo. *Mihael Kalan.*

V Št. Petru, dne 10. vinotoka 1891.

Zahvala. Slavno društvo »Narodna šola« je blagoizvolilo za mali znesek 5 gld. poslati mnogo šolskega blaga ljudski šoli v Svibnu. Tem potem izreka se prelepa zahvala.

Šolsko voditeljstvo v Svibnu dne 1. vinotoka 1891.

Zahvala. Visokorodna milostljiva gospa Teodora grofinja Kottulinsky je blagoizvolila zopet naši šoli podariti 20 gld. za nakup tvarine za ženska ročna dela. Za ta velikodušni dar se zahvaljujeta podpisana v svojem in v imeni šolske mladine.

Boštanj 21. kimovca 1891.

Alajzj Drmelj
predsednik kr. šol. sveta,

Jak. Cepuder
šol. vodja.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 684

okr. š. sv. Na dvorazredni ljudski šoli v Srednji Vasi v Bohinji je drugo učno mesto s prejemki IV. plačilne vrste in prostim stanovanjem stalno ali začasno popolniti.

Prosilci naj svoje prošnje za to službo predpisanim potem do 18. vinotoka 1891 tu sem vložé.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici
dne 3. vinotoka 1891.

Št. 876

okr. š. sv. Na jednorazrednici v Št. Mihelu pri Št. Petru je stalno ali začasno popolniti mesto učitelja — voditelja z dohodki III. plačilne vrste, opravnino in prostim stanovanjem.

Prošnje naj se predpisanim potem do dne 26. t. m. semkaj vložé.

C. kr. okr. šolski svet v Postojni
dne 3. vinotoka 1891.

Št. 1094

okr. š. sv. Na jednorazrednici v Polomu (Ebenthal) je stalno ali začasno popolniti mesto učitelja-voditelja z letno plačo 450 gld., opravnino 30 gld. in prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potem semkaj vložé v štirinajstih dneh.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji
dne 5. vinotoka 1891.

Št. 1086

okr. š. sv. Na ljudski šoli v Ribnici je stalno ali začasno popolniti mesto nadučitelja — voditelja z letno plačo 700 gld, opravnino 100 gld. in prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potem do dne 20. vinotoka t. l. semkaj vložé.

C. kr. okrajni šolski svet v Ribnici
dne 28. kimovca 1891.

Listnica uredništva.

Da poročilo deželni učiteljski konferenciji prej končamo, morali smo odložiti druge članke, česar naj nas gg. sotrudniki oprosté. — G. I. T. v R.: Gospod

optimist se je za to številko zakasnil. V prihodnje se bode že oglašil ali za drugo številko Vas prosimo kaj tvarine. — G. J. B. v K.: Članek o risanji priobčimo prihodnjič. — G. — I.: Hvalo, prihodnjič.

»Učiteljski Tovariš« izhaja na celi poli velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje »Slovenskega učiteljskega društva« prejema list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Poljske ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.